

Francesc Pérez i Moragon



### Blau minvant

Es veia a un any de distància. Ja fa dotze mesos que Julià Garcia Candau, des d'EL TEMPS, recomanava que la celebració del 9 d'Octubre no es fes enguany ni una passa al nord d'Almenara, perquè era ben previsible que hi hauria problemes. L'advertiment fou la nostra contribució desinteressada al clima de pau i concòrdia que la Generalitat i l'ajuntament de València pretenen impulsar amb una falta de rigor històric que sorprèn i la general adhesió dels sectors anti.

Però, no ens van fer cas. Allò que *Aitana* i *Las Provincias* anomenen, amb tota la prosopeia que el cas mereix, «la real senera» (ja ens diran de quin rei parlen, moltes gràcies) fou traslladat amb la pompa habitual i condigna (és a dir, el conegut blaveramòbil), per les Autopistes del Mediterrani SA amunt, fins a Peníscola. Sense pagar peatge. La població només va entreveure la importància de l'acte per la quantitat inusual de Guàrdia Civil que circulava pels carrers. Al capdavant, els peníscians ja estan acostumats als *pastiche*s pseudo-històrics; no debades Charlton Heston hi va fer de Cid Campeador en una famosa pel·lícula de Bronston (amb Sofia Loren de donya Jimena i l'autoritzat assessorament de don Ramón Menéndez Pidal). I els turistes despistats, també.

Hi hagué protestes, però es tenen indicis suficients per a pensar que igual s'haurien produït en qualsevol altre lloc del país on haguessen traslladat la relíquia i la festa. En la política valenciana s'està efectuant una inflexió molt natural i raonable que alguns no esperaven: el nacionalisme torna a tenir presència, i presència multitudinària, al carrer; el nacionalisme contraataca, diríem.

Durant tot el procés autonòmic, el nacionalisme valencià ha estat alhora temut, escamotejat, traït i amagat per les forces polítiques que tenien una altra perspectiva. I els mateixos nacionalistes n'havien quedat afectats. En molts casos, els costava d'entendre què d'antres havia passat, com era que les afirmacions inamovibles de fa quatre dies eren ràpidament substituïdes per estranys pactes implícits entre

el PSOE i la dreta, per renúncies difícils d'explicar i per canvis d'actitud més propis del transformisme escènic que d'un projecte polític coherent. N'hi havia per a quedar apallissat i per a entrar en un escepticisme de la més alta graduació. Alguns ho feren.

Exclosos del parlament autonòmic per una martingala jurídica; amb defeccions contínues perquè no faltava cada dia qui trobàs més amable el recer maternal del PSOE que la intempèric; sense organitzacions consolidades, els nacionalistes valencians han passat el desert en una travessia incòmoda, la fi de la qual ja podria estar a la vista. La manifestació de Castelló de la Plana, la vesprada del dia 9, n'és un indicatiu absolutament favorable, per molt que alguns mitjans de comunicació n'hagen volgut desfigurar el sentit.

Passar el desert no significa, com és ben evident, que s'hagen acabat els problemes. Tenen per davant decisions importants a prendre, si més no de cara a les pròximes eleccions generals. El suport del PCPV (PCE) i de Comissions Obreres a la manifestació és un element a considerar. Ara, el que es pot afirmar sense cap mena de dubte és que si hi ha actualment una força política capaç de traure al carrer milers de persones, malgrat no tenir recursos ni cap pes oficial, és el nacionalisme, és la Unitat del Poble Valencià. Qui vulga minimitzar-ho té tot el dret del món a fer-ho. Però, ja en parlarem.

El panorama polític valencià està canviant, s'està acostant novament a una representació més exacta de la societat —fins ara desfigurada pel sucursalisme organitzatiu dels grans partits. Aquesta és la novetat del 9 d'Octubre passat. Que no hi hauria agressions blaveres era obvi: els caps havien prescrit abstinència. Que un grup colpejàs un cotxe de l'escorta del president és molt lamentable, però anecdòtic. La insistència de distints mitjans de comunicació i dels partits ja parlamentaris a referir-se a l'agressió era obligada, però encobreix el rerefons de la jornada. Per al nacionalisme, un èxit. Per a l'*establishment* autonòmic, un acte formulari més.